

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL PASIŪLYMO SKELBTI VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ

Vyriausybės kanceliarijos Nacionalinis krizių valdymo centras (NKVC), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ nustatyta tvarka įvertinęs tai, kad Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (LHMT) Lietuvos Respublikos (LR) teritorijoje 2025 m. gegužės–rugpjūčio mėnesiais fiksavo stichinį meteorologinį reiškinių – ilgą lietingą laikotarpį 18-oje LR savivaldybių¹, ir tai, kad šiuo metu Anykščių, Akmenės, Kaišiadorių, Kėdainių, Rokiškio, Šilutės, Biržų, Kupiškio, Pakruojo, Švenčionių ir Radviliškio rajonų savivaldybės jau yra paskelbusios savivaldybės lygio ekstremaliasias situacijas dėl šio stichinio meteorologinio reiškinių, nustatė, kad šis įvykis atitinka Vyriausybės nustatytus ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatytus ekstremaliųjų situacijų klasifikavimo pagrindus.

NKVC atkreipia dėmesį, kad 2025 m. gegužės–rugpjūčio mėnesiais Lietuvoje susiklostė itin nepalankios meteorologinės sąlygos, atitinkančios stichinio reiškinių – **ilgo lietingo laikotarpio** – kriterijus², kaip apibrėžta LR aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakyme Nr. D1-870 „Dėl Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“. Pagal oficialius LHMT duomenis, kritulių kiekis per 60 parų ne mažiau kaip 18-oje savivaldybių buvo **2,8 karto ar daugiau didesnis** už to laikotarpio kritulių sumos daugiamečių vidurkį.

Papildomai pažymėtina, kad 2025 m. liepa pagal vidutinį kritulių kiekį Lietuvoje (141,4 mm) užėmė 3-ią vietą nuo LHMT stebėjimų pradžios; aukštesni rodikliai buvo fiksuoti tik 2007 m. (171,4 mm) ir 1977 m. (144,9 mm).

¹ Anykščių r. sav., Pakruojo r. sav., Rokiškio r. sav., Utenos r. sav., Zarasų r. sav., Joniškio r. sav., Švenčionių r. sav., Biržų r. sav., Ignalinos r. sav., Pasvalio r. sav., Kelmės r. sav., Radviliškio r. sav., Molėtų r. sav., Vilniaus r. sav., Kaišiadorių r. sav., Šalčininkų r. sav., Varėnos r. sav., Trakų r. sav.

² Reiškinių – **ilgas lietingas laikotarpis** – rodikliai ir kritinės reikšmės (matavimo vienetai ir įvertinimas, dydis, kritinės ribos): 1) matavimo laikotarpis – nuo gegužės 1 iki spalio 31 d., 2) kritinė riba – 60 d. kritulių suma yra 2,8 karto didesnė už šio laikotarpio kritulių sumos daugiamečių vidurkį (standartinis nuokrypis) arba jam lygi.

Taip pat pažymėtina, kad 2025 m. liepos 28 ir 30 d. LR teritorijoje užfiksuoti stichiniai ir katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai³ – labai smarkūs lietūs. LHMT duomenimis, liepos 28 d. kritulių kiekis keliose stotyse (Šilalės, Jurbarko, Vilkaviškio, Rietavo r. sav.) siekė nuo 57,2 iki 64,4 mm per 12 valandų, o tai atitinka stichinio lietaus kriterijus.

Liepos 30 d. dalyje šalies teritorijų iškrito dar didesnis kritulių kiekis – kai kur viršijo 80 mm ribą, šie reiškiniai priskirti prie katastrofinių. Didžiausi kiekiai registruoti Trakų r. sav. (Markūnai – 91,8 mm), Varėnos r. sav. (Panočiai – 83,6 mm) ir Varėnos AMS (85,7 mm). Kitose vietovėse (Kėdainių, Kaišiadorių, Šiaulių ir kt. rajonuose) užfiksuoti stichiniai kritulių kiekiai, svyravę nuo 52 iki 79 mm per 12 val.

Atsižvelgdami į pirmiau išdėstytus faktus, siūlome Vyriausybei svarstyti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimą visoje valstybės teritorijoje dėl ilgo lietingo laikotarpio padarinių žemės ūkio sektoriuje ir paskirti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovu žemės ūkio ministrą.

Vyriausybės kanclerio pavaduotojas,
Nacionalinio krizių valdymo centro vadovas

Vilmantas Vitkauskas

Aurimas Guščius, tel. (8 5) 209 8808, el. p. aurimas.guscious@lr.lt

³ Pagal galiojančius teisės aktus labai smarkus lietus laikomas stichiniu meteorologiniu reiškiniu, kai per 12 val. ar trumpesnį laiką iškrenta 50–80 mm kritulių, o viršijus 80 mm – katastrofiniu.